

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan sveder, izvenredni nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklamo 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vredno 100 po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopise ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Frivolna igra se nadaljuje.

Mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo nismo podpisali. Jadransko vprašanje je tik pred rešitvijo. V nevarnosti smo, da nam odzamejo mnogo več, nego zahteva londonska pogodba, in da se na naš račun sporazumejo Anglija, Francija in Italija. Amerika je brez moči. Diktirati nam hočejo mednarodno nadzorstvo in postaviti nam Laha za upravitelja in skrbnika. Laški tisk neprestano dokazuje, da nam lahko Antanta vzame kar hoče, ker nima naša narodna država pogojev za obstanek in ker nimamo enotnega naziranja o Jugoslaviji. V zadnjem času so poleg izmišljenih vesti našli v dokaz teh svojih trditvev in kot najljubši argument

sramotno podobo,

ki jo tvori naš prvi začasni parlament. Ta najvažnejši instrument države je vsled frivolne igre opozicije danes karikatura. Izgleda, da je opozicija izgubila zadnje trohice čuta za dolžnost in da je obdržala samo še smisel za spletkarjenje in za strankarsko igravanje celega naroda.

Kaj drugega bi bilo, če bi si opozicija upala sama sestaviti vladu. Toda ona dobro ve, da ji to nismo goče. Ona nima večine, še manj pa razpolaga s kvorumom, vlade zato sploh ne more sestaviti. Navzlic temu nadaljuje svoje

pregrešno delo.

ker je v nekakšnem čudnem prepričanju, da se bo vlada izročila tej opoziciji, saj vedo, da bi v tem slučaju demokratska stranka v resnici bila bolj patriotska, nego so oni, in da bi v tem slučaju nikdar ne odklanjala državnih potrebščin in sabotirala parlamentarne dela. Še manj pa v tako napetem zunanje-političnem položaju, kakor se v njem nahajamo danes.

Opozicija je pripravila ves aparat, da

parlament razbije in onemogoči vsako delo.

To je značilno. Oni se ne upajo proglasiti abstinenco, ne upajo si pred javnostjo.

priznati svoje hudodelstvo.

Razdelili so si delo. Radikalci so na videz stajali svoje pogoje in ko se jim je v vseh osebnih vprašanjih popustilo, so se izjavili za sporazum, potem so pa besedo snedli. Opozicija do danes ni imela poguma, da izjavi, da zapusti zbornico, razun Narodnega kluba, ki hoče na ta način dokumentirati svoje nezanimanje na konsolidaciji države. Na drugi strani se pa opozicija poslužuje metod, da onemogoča vsako delovanje.

Dokaz, da je to postopanje sabotiranja parlamenta

v slabem namenu in dobro premišljeno,

je danes podan. Avtentično vemo, da so se voditelji opozicije na skupni seji izrekli proti predlogu za abstinenco, toda z utemeljevanjem, da se

onemogočanje ne sklepa, pač pa izvršuje!

Tako se lahko dr. Korošec in njegova stranka hvali, da je hotela onemogočiti kvorum s tem, da je prisotna. V resnici je pa stvar ravno nasprotna. Zavedli so najpoprej vso javnost s svojim postopanjem in s trditvijo, da je sporazum že dosežen, na napačno mnenje. Vsled tega je približno 20 poslancev Demokratske zajednice ostalo na političnem delu doma. Opozicija prihaja v zbornico, presteže navzoče in se potem po večjem delu odstrani, tako da manjka za kvorum vedno okrog pet glasov, do čim ostali njeni člani pohajajo po hodnikih ali se pa ne sramujejo gledati na sejo iz diplomatske lože. Od tam opazujejo, kako funkcionira

Koroščeva in Protičeva režija

in kakšni bodo uspehi njunega razdelnega delovanja. Veseljak, ki je staval včeraj svoj demagoški predlog o monopolih, se danes ni sramoval

glasovati proti ljudskim zahtevam. Šimrak in Hohnjec sta čisto mirno pomagala, da se onemogoči odobrenje carinskih olajšav, ki bi sicer stopile v veljavo že septembra. Lavrenčič iz zasedene Goriške smatra, da je združljivo z njegovim poslanstvom, da onemogoči sprejetje proračuna, v katerem se nahaja postavka o podporah za begunce in za očuvanje našega ogroženega narodnega življa v okupiranem ozemlju. Korošec je imel žalostni pogum, da glasuje proti proračunu v trenutku, ko preživljamo morda zadnji vrhunec najhujše mednarodne krize in ko je dolžnost vsakega državljanca, da da državi, kar je njegova. Smodej in Grafenauer sta najbrž hotela izkazati svojo zahvalnost za osvoboditev Koroške na ta način, da sta glasovala proti postavki, ki bi omogočila nadaljno vzdrževanje naše armade.

Bivši voditelji naroda in zavezniki v naši borbi za svobodo, dr. Korošec, se vsak dan bolj pogreza v cinizem in pada na nivo

najzagrizenejšega strankarja in fanatika,

ki hladnokrvno zapostavlja najvišje državne in narodne interese svojim strankarskim. Za njegov naraščajoči cinizem je značilna slička: Ko je bil v zbornici tekmo glasovanja vprašan, zakaj ni drugih kolegov njegovega kluba v zbornici navzočih, je na videz začudeno vprašal:

Kaj jih ni tu?

Jasno je, da je ravno on tisti, ki vodi organizacijo parlamenta.

KAJ NAJ STORI VLADA?

Res je, da vlada nima vseh svojih poslancev skupaj, marveč samo nekaj čez 90%, to vsled vesti, da je sporazum dosežen. Treba je torej, da vlada prisili opozicijo, da javno dokaže na nedvomen način, da hoče za vsako ceno

onemogočiti parlament.

Vlada mora prisiliti te ljudi, da javno in pred celim narodom dokažejo, da hočejo države, da jo hočejo razbiti in ljubiti svojim strankarskim interesom, da se ne strašijo pred nobeno začasno ali trajno politično ali gospodarsko škodo, ki jo prizadenejo celemu narodu, samo da rešijo svojo stranko pogina in obdrže ostanke nekdanje svoje politične moči. Vlada mora te ljudi prisiliti, da odkrijejo svoje karte in da priznajo pred celim narodom svojo

frivolno igro z ljudskimi interesi.

Postaviti hoče in postavila bo opozicijo pred odločitev.

Vlada ostane, dokler ima večino parlamenta za seboj. Brez kvoruma je delo parlamenta samega sicer onemogočeno. Toda

parlament sam mora dokazati,

da je telo, ki je zmoglo življenja in sposobno za delovanje. Protij poslanecem, ki zanemarijo prvo svojo dolžnost, je treba v okvirju poslovnika nastopiti tudi prisilno, z odtgnjenjem dijet, ker morajo izvrševati svojo dolžnost. Če del parlamenta svoje dolžnosti ne izvrševati in če je tako ves zastop obsojen na nerodovitnost, je to njegova stvar, ne pa stvar vlade.

Carinske olajšave, državne plače, podpore in druge neizogibne stvari morajo veljati takoj še ta mesec in ostati brez presledka vkljub temu, da nastopajo opozicijske stranke proti ljudstvu, proti narodu, proti državi. V ponedeljek se vrši zopet seja Narodnega predstavništva. Takrat se bo videlo, ali imajo nasprotniki žalostni pogum onemogočati še nadalje kvorum ob polnoštevni

prisotnosti vladnega bloka, sklenjenega za neobhodne državne potrebščine. Takrat se bo tudi odločilo, ali naj naša država poleg Lahov, Nemcev, Antante, Bolgarov in boljševikov res trpi tudi še domače neprijatelje, ki polagajo pod njene temelje mine in bi državo hladnokrvno pogнали v zrak, samo da bi med ruševinami nakradli strankarskih koristi za sebe. Ali naj se takšni samopašni manjšini, ki govori za koncentracijo, pa razbija njo in vse, kar smo doslej dosegli, izroči uprava v roke, da bodo s korupcijo in štipendijami na Pašičev, Šusteršičev in Ninčičev način še naprej uničevali Srbe, Hrvate in Slovence? Ali pa naj odloči ljudstvo?!

Ves troimeni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov obsoja z gnusom frivolo igro teh strankarskih zaslepiencev, in jo bo znal obsoditi v kratkem. Edini izhod iz takšne igre je

SODBA NARODA.

Jugoslovanski demokrati jo pričakujejo mirnim srcem, ker vedo, da bodo splošne volitve odnesle vse te stare avstrijske in srbsko-radikalne ostanke in da se s to narodno sodbo še le prične v Jugoslaviji pravo čiščenje.

Dr. V. Kukovec:

Samostojni kmetijski stranki za Slovenijo.

V št. 7. in 8. »Kmetijskega lista« se razpravlja o tem, da nasprotniki očitajo samostojni kmetijski stranki, da ima v svoji stranki nekako na tihem odvetnike akoravno se bori zoper upliv odvetnikov v lastni stranki. Tudi ponovno povdarja imenovan list, da ni res, da bi bila kmetijska stranka od katerekoli strani dobila ponudbo, da se ji odstopi kako poslansko mesto v Beogradu. Iz vsega tega sklepam, da se s katerekoli strani agitira zoper kmetijsko stranko, kakor da ne bi bila odkritosrčna in kakor če bi iskala utrditve svoje moči s pomočjo kake obstoječe stranke, morebiti demokratske stranke. V kolikor pride v poštev zbor zaupnikov demokratske stranke v Celju 27. julija t. l., na katerem sem jaz razpravljaj naše razmerje nasproti drugim strankam in tudi nasproti kmetijski stranki, moram povdarjati, da se je na tem sestanku o kmetijski stranki le resno govorilo in ni bilo namena v katerem koli oziru kovati nasproti ti stranki kake spletke. Naša organizacija je govorila le simpatično o prizadevanju našega kmetijstva ter poudarjala z zadoščenjem, da se kmet organizira, brez ozira na različne nositelje kmečkih organizacij. Povdarjali smo tudi, da bomo s prenosno naših krajevnih odborov kmetijstvu zagotovili oni vpliv, kolikor ga sploh s svojim udejstvovanjem v stranki imeti hoče, in bode se kmalu pokazalo, da se je preustroj naše stranke tudi res izvršil v tem smislu. Na našem zborovanju dne 27. julija t. l. se je pa računalo tudi s tem, da se je izven dosega obstoječih strank pojavila nova samostojna kmetijska stranka. Res se je povdarjalo, da so menda tudi pri ustanovitvi te stranke vplivali nekateri činitelji iz meščanske družbe morebiti celo kakoli odvetniki, kar bi nikakor ne bilo za kmetijsko stranko kaj nedopustnega, saj vodijo tudi delavsko stranko celo sloviti doktorji svetovnega slovesa. Kolikor ima pa samostojna kmetijska stranka v svojem boju kake težkoče zaradi teh izvajaj na našem sestanku, ji prav lahko zagotovim, da ji radi verujemo, da naše domneve niso bile utemeljene in da so delovali na ustanovitvi kmetijske stranke le kmetijski činitelji zlasti absolutni kmetijski šol. Kar se tiče ponudbe, da bi se odstopilo kmetijski stranki v Beogradu od drugih strank kako poslansko mesto, kakor ga sedaj kmetijska stranka

odločno odklanja, ni se se prav razumevalo tozadevne resolucije, katera je bila v Celju sprejeta tudi od kmetovalcev, ki so se zbora zaupnikov udeležili. Razpravljalo se je le o dejstvu, da se je nova stranka pojavila in se iz lastnega nagiba brez kake ponudbe iz katere koli strani od naše organizacije razmotrivalo vprašanje, na kateri način se v danih razmerah more omogočiti novi kmetijski stranki, da s prevzetjem primerne števila poslanskih mest prevzame primeren del odgovornosti za našo politiko v teh resnih časih. Sedajno zastopstvo jugoslovanskega naroda v Beogradu je osnovano na sporazumu strank, ki so obstajale ob ustanovitvi tega državnega zbora in katere so po sporazumu sprejele ključ razdelitve formalne politične moči in odgovornosti nasproti narodu, ker se je zdelo, da bi se volitve v takratnih razmerah ne dale izvršiti. Ta sporazum bi bilo mogoče sedaj v prid kmetijski stranki spreminiti le z novim sporazumom, da bi obstoječe slovenske stranke v gotovem razmerju izmed 32 poslanskih mest odstopile primerno število samostojni kmetijski stranki, ker po obstoječem poslovniku ni videti druge poti, po kateri bi mogla kaka nova stranka v začasnem narodnem predstavništvu v Beogradu do zastopstva priti. Če se ta načrt, kateremu mora vsak resen politik priznati dobro voljo nasproti kmetijski stranki, imenuje ponudba, moram reči, da se meni zdi pravilnejše imenovati to izjavo poziv, katerega kmetijska stranka lahko sprejme ali odkloni, vendar pa tozadevna odločitev za vodstvo kmetijske stranke ne bode brez pomena. Nasproti onim strankam, katere z novo kmetijsko stranko ne bi hotele računati ter bi ji ne hotele sporazumno odstopiti števila poslanskih mest, ki ti stranki po njeni moči pripadajo, imela bi kmetijska stranka po mojem mnenju opravičeno pritožiti se, da se ji ni dala priložnost, da prevzame del odgovornosti za politiko države v usodnem trenutku njene utrditve. Nasproti demokratski stranki po mojem mnenju ta pritožba ne velja, ako se kmetijska stranka ne želi poslužiti priložnosti, da sodeluje ampak rajši kritizira. Smatram pa, da nobena stranka tega danes ne bi smela storiti. Začasno narodno predstavništvo sicer menda ne bode imelo dolgega obstanka in ravno demokratska stranka želi, da bi bilo mogoče priti do volilnega reda in razpisa volitev kar najprej, kar pa ovirajo one stranke, ki delajo obstrukcijo, med njimi tudi slovenska ljudska stranka ali kmečka zveza. Po mojem mnenju bode se še pred volitvami moralo sklepati trgovinske dogovore s soedninimi državami, ki bodo za naše kmetijstvo morebiti za desetletja srečnega ali usodnega pomena. Jemljemo na znanje, da samostojna kmetijska stranka pri tem važnem delu z drugimi strankami noče sodelovati, ne moremo ji pa zagotoviti ali jo bode ljudstvo opustilo odgovornosti za to opuščanje. Ker sedanjih zastopnikov našega tudi kmetijskega naroda vodilni krogi kmetijske stranke ne želijo upoštevati, na drugi strani pa tudi ne želijo namesto njih na merodajnem mestu zastopati kmetijskih interesov, storila bode to naša stranka po svoji moči. Ne da se nič izpremeniti na dejstvu, da je ogromna večina jugoslovanskega kmetijstva in sicer iz Bosne, Srbije in Hrvatske v taboru demokratske stranke in da je demokratska stranka po svojem bistvu kmetijska stranka. Pri rešitvi težkoč v osrednji vladi v Beogradu se je zopet pokazalo, da je demokratska stranka zaščitnica malega posestnika, ki neizprosno zahteva, da velika zemljiška posest brezpogojno,

naj bode cerkvena ali grofovskva, pride v roke poljedelca, ki jo bode sam obdeloval. Akoravno je bil obstanek naše stranke zadnje dni odvisen od popuščanja od tega načela zaščite kmetijstva, je demokratska zajednica soglasno sklenila vstrajati na tozadevnem svojem stališču. V tem smislu bomo prijatelji slovenskega kmeta postopali tudi div prihodnjih meseci in sicer tudi brez sodelovanja samostojne kmetijske stranke, če se ona s dogovornosti odteguje. Ne bode pa smela nikdar reči, da se ji ni dala priložnost sedaj sodelovati, ko gre za boljše ali slabše življenje našega kmeta za dolgo bodočnost.

Politične vesti.

— Protičeva zaviljanja. Beograd, 9. septembra. Vaš dopisnik se je informiral pri merodajnih krogih Demokratske zajednice o trditvah v Protičevem pismu. Celo to pismo, reklo se mu je, je deplasirano. V času, ko so bila pogajanja z največjim samozatajevanjem demokratov dovršena, pride to pismo, ki se poslužuje očitnih neresnic, da zakrije Protičevo tendenco, onemogočiti po vsaki ceni sporazum. Gospod Protič je takoj ob početku teh poslednjih pogajanj izjavil, da ni vezan z ostalimi opozicijskimi frakcijami na kako pozitivno delo. Ministrski predsednik ga je razen tega vedno obveščal o poteku pogajanj z Narodnim klubom. Nič se torej ni delalo furtiv. V nedeljo predpoldne so bila pogajanja z Narodnim klubom prekinjena, ker je trdovratno vstrajal na zahtevi da dobi bana in osem poverjeništev v Zagrebu, ki zastopajo politiko, da se tako v obče dvigne bansko dostojanstvo v njih rokah, da se iz tega morejo roditi neprestani državopravni spor o kompetenci. — Gospod Protič je najbrže čakal, ali bo Demokratska zajednica pristala na te zahteve, da jo more potem napasti. Karakteristično je pri tem tudi še to, da je Narodni klub menjal svoje mnenje. Najprej je bil zelo pristopen, zahteval je podbana in neke poverjenike, pozneje pa je zahteval vse več. Ni nikakega dvoma, da je tako manevrirala v dogovoru s Protičem ona struja v Narodnem klubu, ki se druži z njim v mržnji do demokratov, da tako onemogočuje razborit sporazum z D. Z. — Sedaj se Protič zavzema za male skupine. On bi rad, da skupina trojice dobi en portfelj, da tako formira večno v kabinetu proti demokratom, a to večino naj bi vodil on. Ko tega ne more doseči, skuša z opozicijskim blokom prisiliti vladu do demisijske, da mu bode potem poverjena sestava kabineta, nadejajo se, da bodo potem demokratski popustljivejši. — Korošec klub je počel staviti čisto klerikalne zahteve, da se naj namreč država ne peča več z imenovanjem škofov. Cerkev naj jih samostojno postavi, a država naj jim — naravno — vse daje, jim služi in pomaga kot dosedaj. Hoče, da se vse te frakcije na katerikoli način ločijo od naše države, Protič jim pa iz samega strankarstva pomaga. — Demokratska zajednica je ostala verna svojim načelom. Ona ni hotela trgovati z edinstvom in suvereniteto države ter tudi ne s programom temeljnih socialnih reform. Da se pa ni trgala za portfelje, temu je dokaz, da je pristala na to, da ima samo osem resorov v koalicijski radikalci, dajajoč svoja dva resorja socialistom, ki bi sicer dobili samo en resor

— Česa starčevčanci vse ne vedo. Zagreb, 10. septembra. Starčevčanci hočejo biti zelo dobro informirani o slovenskih razmerah. Zato že vedo, kakor piše danes njihovo glasilo, da je došlo v demokratski stranki za Slovenijo do razkola, ker je župan dr. Tavčar in še par strankinih članov izstopilo iz politične stranke. Nova skupina dr. Tavčarja se namerava pridružiti ali staroradikalcem ali pa skupini dr. Medako-

vila in njegovih tovarišev, ki so, kakor znano, izstopili iz bivše hrvatsko-srbske konfederacije. »Ostanki« slovenske demokratske stranke se bodo združili s slovensko socialno stranko.

— Hrvati proti dr. Kramerju. Zagreb, 10. septembra. Današnji »Hrvat« zopet napada ministra dr. Kramerja, češ da kar naprej predsedava z enega portfelja na drugega.

— Hrvatski opozicijski listi o krizi. Zagreb, 10. septembra. Listi opozicijskih, zlasti »Hrvat« in »Obzor«, kažejo očitno zadovoljstvo, da ni prišlo do sporazuma med radikali in demokrati. »Hrvat« navaja med drugim tudi, da so vesti o dozdnevem paktu med starčevčanci in radikali o federalističnem vstroju države popolnoma izmišljene.

— Primera denuncijanta. V nekem kraju kaniškega okraja je posestnik in trgovec. O bizbruhu vojne je kakor blazen kričal in glasno prebiral ljudem članke »Slovenca« proti Srbom. Ima močan glas, zato se je njegovo hujšajoče branje slišalo po okolici, kakor glas kakega pridigarja. Že tekom prvih dni je ovadil nekoga gimnazijskega maturanca, ki je bil takoj na podlagi te cvadbe aretiran, odveden v Trst in v znanem sprevodu na ljubljanski grad, kjer je prebil več mesecev. Ovadil je potem še njegovega očeta, sodnega uradnika, katerega je orožnik potem s polzvedbami mučil cele tedne. V zvezi z župnikom in nekim kovačem je ta denuncijant povzročil še tri druge aretacije. Dotični so sedeli na gradu. Ko je videl ta človek, da ne gre tako, kakor se je pričakovalo zmage Avstrije — se je potuhnil. Slutil je, da tudi zanj ne bo dobro. Ker ga pa nobena kazen ni doletela, je začel zopet hujšati kmetje proti plačevanju osebne dohodnine, proti šoli in drugim državnim odredbam. V njegovi hiši se zbirajo vsi nezadovoljni elementi. In tak človek naj ima tudi volilno pravico v Jugoslaviji?

Ali imajo Šusteršičevci še vedno privilegije? Bivši župan v Mostah, Jožef Oražem je znan kot eden najzagrejejših Šusteršičevih pristašev, ki je pod zaščito dr. Šusteršiča in dr. Lampeta svoječasno gospodaril v Mostah, kakor pravi turški paša. Zanj takrat zakoni sploh niso obstojali. Po prevratu se mu je stališče toliko omajalo, da je bil prisiljen se odpovedati županski časti. Toda to je bilo samo navidezno, ker je še danes faktičen župan v Mostah in zdi se, da uživa še sedaj na merodajnem mestu tako zaslonbo, da lahko uganja, karkoli se mu zljubi. Znano je, da obstoje zelo strogi predpisi glede otvoritve novih gostiln. Toda ti predpisi očitno ne veljajo za gospoda Oražma, ker drugače bi bilo pač nemogoče, da bi oblast mirno trpela, da je mož brez vsake koncesije otvoril svojo gostilno. Kakšne pravice pa ima ta Oražem, ali je Šusteršičev kiki še danes dovoljeno vse, kar je drugim zabranjeno?

— Izključili so iz socialno-demokratske stranke ing. Gustinčič in Nina Furlana, ker sta se pregrešila proti strankarski disciplini. Zaupniška konferenca socialno-demokratske stranke, ki se je vršila v nedeljo in ponedeljek v Ljubljani, je to izključitev vzela odločno na znanje.

— O naseljitvi Goricanov v Makedoniji. Gospod Štreklj priporoča našim zavednim in delavnim Goricanom, naj bi se naselili v Makedoniji. Je to sicer naša zemlja in naši Goricani bi jo znali dobro obdelati, ali tam doli nam ne preči nobena nevarnost v narodnem oziru. Naše zavedno gorško ljudstvo mora na štajersko mejo, mora v Prekmurje, kjer so krasna polja madžarskih grofov. Grofa Brathianja pa ne potrebujemo pri nas in njegovo obširno posestvo se naj razdeli med Goricane. Ti bodo prinesli med sicer zavedne Prekmurce novega, svežega duha, s svojo delavnostjo in vztrajnostjo bodo pokazali, kaj se more pridobiti iz naše zemlje. Tudi v Slovenskih goricah je še mnogo prostora za naše Goricane, bo vsaj »Domoljub« imel več prilike hujšati proti Goricanom, kakor sedaj obdeluje Mermoljo. Narodni čut je v naših Primorcih vse drugače razvit, kakor je med štajerskimi Slovenci in Nemci, ki ne bodo imeli niti najmanjšega uspeha. Primorec ni tako suženjsko ponižen, kot je naš štajerski Slovenec. To priznava tudi »Slovenski Gospodar« v Mariboru, kar seveda njemu ni prav, noče takih samozavestnih ljudi v svojem pašaliku. — F. Z.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

»Zagrebski dogodki«. LDU. Reka, 10. septembra. Italijanski tržaški listi prinašajo dolga poročila o dozdnevih dogodkih v Zagrebu, pri katerih je baje padlo več Francozov. Listi zahtevajo, da se naj odpošlje v Zagreb misija 4 generalov, ki naj razpusti zagrebsko policijo, postavi jugoslovansko vladno pod nadzorstvo in izroči varnostno službo Angležem in Američanom, ker ni nikake razlike med dogodki v Zagrebu in na Reki. (Samoočebni umevno je, da so ta poročila italijanskih listov izmišljena in da se jih ne izplača demantirati.)

Generalni vikariat za jugoslovansko Koroško. Da se ustvari za jugoslovansko Koroško tudi cerkveno središče in se izpolnijo davne želje slovenskih duhovnikov in slov.

ljudstva po slovenskem uradovanju in poslovanju v matrikah, se je za jugoslovanski del Koroške ustanovil začasen slovenski generalni vikariat v Dobrlivasi. Za generalnega vikarja je imenovan prošt Matija Randl, za kancelarja profesor bogoslovja dr. Gregor Rožman iz Celovca, za tajnika pa župnik Frano Lasser iz Brnce pri Beljaku.

Orient-Express. Zastopniki veterinarov držav: Francije, Belgije, Grčije, Angleške, Nizozemske, Švice, Italije, Rumunije in Jugoslavije so podpisali 22. avgusta t. l. v Parizu pogodbo, ki ugotavlja definitivno ureditev prometa Simplon-Orient-Express (S. O. E.). Glavna vsebina te pogodbe obstoja v tem, da se imenovane države obvezujejo, da ne bodo vzdrževale na lastno roko nikakega železniškega prometa z luksurioznimi ali spalnimi vozovi na tej progi in bi se delala tako konkurenca S. O. Expressu. Nobeden izmed teh vlakov ne bo smel prekoračiti črte Dunaj. Glede te točke je bila diskusija zelo živahna. Belgija in Anglija sta hoteli obnoviti progo Ostende-Dunaj-Budimpešta, kakor je obstojala pred vojno. Francoski odposlanci pa so vztrajali na tem, da se današnja proga ohrani in podpira ter so s svojo zahtevo prodrli. Francosko javno mnenje je že delj časa zahtevalo, da se ustanovi ta proga, ki se vsled svoje zemljepisne lege imenuje proga 49 stopinj zemljepisne širine. Profesorja Henri Lorin in g. Begouen jo toplo branita. Proga, ki bo vezala odsej Evropa z Orientom in ki bo nadomestovala Orient-Express prejšnjih časov, ne bo šla več preko Nemčije, temveč skozi Jugoslavijo. Ljubljana, Zagreb in Beograd se bodo nahajali na cesti, ki pelje potnike iz Pariza ali Londona v Carigrad, Suoln in Atene.

Neodrešena domovina.

Odhajajo. LDU. Reka, 10. septembra. Danes dopoldne je odšel z Reke zadnji del italijanskega pomorskega polka »San Marco«, do čim odide jutri zjutraj vse poljsko topništvo. Bojni ladji »Dante Alighieri« in »Emanuele Filiberto« se pripravljajo od odhod. Danes zjutraj je došla na Reko ameriška križarka štev. 137.

Radi bi pa še prej zaprli vrata. LDU. Reka, 10. septembra. »Consiglio Nazionale« se čudi, da bi pred svojim razpustom ne smel uveljaviti novi volilni red za mestni svet. Tozadevni zakonski načrt je že izdelan in določa, da ima volilno pravico vsak reški podanik, ki je dovršil 20. leto brez razlike spola. Teh reških podanikov se je nahajalo 1. januarja v mestu samo 17.097. Reka bi imela torej kljub temu, da ima trikrat toliko prebivalcev, samo teh 17.000 volilcev. Ako postane ta volilni zakon pravomočen, je Jugoslovani na Reki ne nameravajo udeležiti volilnega boja.

Governator Ciuffelli v Tolminu. Pretekli teden je posetil Tolmin governorator Julijske Benečije Ciuffelli. »La Voce dell' Isonzo« poroča o tem: »Bivši deželni poslanec in tolminski dekan Rojic je governoratorja pozdravil v imenu duhovščine in prebivalstva. Izrazujoč želje vsega prebivalstva, je prosil, naj bi vlada dovolila rabo slovenskega jezika v uradih in šolah. Kar se tiče šol, je izrazil željo, da bi se otvorile vse one slovenske šole, ki so obstojale pred vojno. Zaključuje svoj govor je dekan naglašal, da bo slovensko ljudstvo zvesto novi domovini, ako mu le - ta ne bo krtila njegovih pravic. Ciuffelli se je zahvalil za presrčen pozdrav in za odkrite besede ter izjavil, da bo vlada po možnosti vpoštevala želje prebivalstva. Končno je spregovoril še podžupan Brežan, ki je v preprostim besedah izrazil — veselje slovenskega prebivalstva, da je združeno z Italijo, in nado, da bo Italija tudi v bodoče s Slovenci, postopala tako — pravično in velkodušno, kakor doslej. Svoj govor je zaključil s trikratnim živjo - klicem na governoratorja.«

Volitve v Julijski Benečiji in italijanski parlament se bodo baje vršile že v doglednem času, in sicer na podlagi proporcionalnega sistema, kakor ga je nedavno tega sprejela italijanska zbornica. Z ozirom na te volitve je »Il Lavoratore« z dne 4. septembra priobčil članek, v katerem podaja statistične podatke o državnoborskih volitvah 1. 1911 in izjavja, da bi bilo razmerje političnih strank na okupiranem ozemlju, ako bi se volitve izvršile sicer pod enakimi pogoji, toda na temelju proporcije, tako - le: Italijani bi dobili 7 mandatov, Slovenci in Hrvati 7, socialisti pa 3. Pri tem pa nista vzeta v poštev volilna okraja Postojna in Logatec. Ako bi torej tudi ta okraja pripadla Italiji, čemur pa ne moremo verjeti, bi bilo vseh mandatov 19, od katerih bi jih imeli Jugoslovani 9, Italijani 7, socialisti pa 3. Ker pa po italijanskem volilnem redu odpade na 65.000 prebivalcev 1 mandat, se bo število mandatov zvedla znižalo. Pri tem bo najzadnje

zlasti Trst, kateremu bodo mesto 5 pripadli samo 4 mandati.

V Lokavcu je koncem avgusta umrl ondoletni mnogoletni župan Anton Humar, ki je bil žiro Primorskega dobro znan.

Slovenski svet.

— Aretacije v Pragi. Listi poročajo, da so se prigodile v petek zvečer velike demonstracije v Pragi. Kakšen namen so imele te demonstracije, iz teh listov ni razvidno. V soboto so nato aretirali več uglebnih oseb, ki so na sumu, da so povzročile one demonstracije, med njimi obojca princa Bedřiha in Fr. Lobkowitz, prof. M. Malxnerja, upravitelja klerikalne Bonifacijevske tiskarne, Miroslava Hajeka in Josipa Doležala, uradnike vojnega ministrstva, ritmistrs Miško, Václava Berana, tajnika demobilizacijskega odbora v Žižkovu, in publicista Oskarja Schlegla, pri katerem so našli pri hišni preiskavi letake s kompromitujočo vsebino.

Mirovna konferenca.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo podpisana. Brez Jugoslavije! LDU. St. Germain, 10. septembra. (DKU.) V St. Germainskem gradu se je danes predpoldne podpisala mirovna pogodba med avstrijsko republiko in skoro vsemi državami entente. Kratko pred 11. uro je došlo v avstrijski stan telefonsko sporočilo, da je vse pripravljeno in da so delegati entente zavzeli svoje prostore. Državni kancelar dr. Renner se je v avtomobilu peljal v grad v spremstvu sekcijškega šefa Eichhoffa in vseh uradnikov zunanega ministrstva ter šefa francoske vojaške misije majorja Bourgeoisa in italijanskega kapitana Della Rocca. Pred gradom se je zbralo mnogo gledalcev. Državni kancelar in njegovo spremstvo so došli v dvorano ne po postranskih stopnicah, kakor 2. junija, temveč skozi glavni vhod, kjer so francoski vojniki z nasajenim bajonetom zasedli vsako drugo stopnico in izkazali čast. Ko je državni kancelar dr. Renner sedel na svoje mesto, na ozi strani mize v polkrogu na kraju, kjer je 2. junija sedel Clemenceau, je vstal Clemenceau, ki je sedel na sredi podolžne strani s hrbtom proti terasi med Balfourjem in Polkom in govoril sledeče: Gospod državni kancelar avstrijske republike! Pogajanja so dokončana in so dovedla do sporazuma o določbah pogodbe med zaveznimi in pridruženimi državami in med avstrijsko republiko. Te določbe se nahajajo v predloženem tekstu. Podpisal sem pismo, v katerem potrjujem, da se tu predloženi tekst natančno ujema z onim, ki vam je poznan. V imenu zaveznih in pridruženih držav Vas torej prosim, da podpišete. V spremstvu uradnika francoskega ministrstva za zunanje stvari je stopil državni kancelar dr. Renner k mali srednji mizi, kjer je sedel in podpisal pogodbo ter predložene protokole. Za njim je podpisala ameriška delegacija s Polkom na čelu, potem Angleška, in sicer kot njen prvi delegat Balfour, nato so podpisali Francozi s Clemenceaujem, Italijani s Tittionijem in kot zadnja velesila Japonska. Za njimi so podpisovale manjše države po alfabetičnem redu. Pri tem se je izkazalo, da niti Romuni, niti Jugoslovani niso prišli v St. Germain k podpisu. Oficijsko se ta odsotnost ni vzela v vednost. Kot vodja poljske delegacije je prišel Paderewski. Za čehoslovansko republiko sta podpisala Kramar in Beneš. Ob 11:15 je podpisal zadnji delegat, naker je Clemenceau nakratko ugotavljajoč, da so sedaj podpisi izmenjeni, zaključil sejo. Mir v St. Germainu je podpisan.

LDU. St. Germain, 10. septembra. (DKU.) Protokol mirovne pogodbe z avstrijsko republiko ostane za Romunijo in Jugoslavijo razgrnjen za podpis do sobote.

Sokolstvo.

Sokolski zlet v Celje. V nedeljo 14. t. m. se vrši sokolski zlet v Celje. Ta zlet nas spominja na prvi zlet slovenskega Sokolstva v Celje, ko Sokol v kroju ni smel vstopiti v mesto in se je moralo vse Sokolstvo voziti daleč na okoli, da smo ostali lahko v predmestju Celja. Se tam je bilo nabito polno avstrijskih bajonetov in ob povratku domov je okoliško nemškutarstvo napadalo in blatio Sokolstvo. Takrat si smo obljubljali, da pridemo enkrat kot zmagovalci in prišel je ta čas. Prvi nastop v svobodnem Celju naj bo impozantna manifestacija Sokolstva. Na vseh železnica je dovoljena polovna vožnja. Vožnja iz Ljubljane v Celje in nazaj stane 17 kron. Bratje in sestre, ki odhajajo iz Ljubljane dobe potrebne legitimacije v Narodnem domu v sobi Slovenskega Sokolske Zveza.

Prireditve Sokola v Trbovljah se neprekinjeno vrši v nedeljo, dne 21. septembra.

Domžalski Sokol priredi 14. t. m. ob 3. uri popoldne veselico na vrtu brata Kuharja v Domžalah, pri kateri sodeluje polnoštevilna domžalska godba in pevsko društvo »Lira« iz Kamnika. Ker se prireditve vrši v prid Sokolskemu domu v Domžalah, pričakujemo obilne udeležbe. Zdravo!

Dnevne vesti.

Ob 30. veliki skupščini Družbe sv. Cirila in Metoda. Leta 1910. je praznovala Družba sv. Cirila in Metoda svoj jubilej četrstoletja. Kdo se ne spominja onega solčnega dne, ko je cel narod slavil požrtvovalno delo prosvetne in obrambne »Družbe«. In tiste dni, ticali smo še tesno vključeni v verige suženjstva, za našimi koraki je skoraj na peto nam stopal stari avstrijski režim volonov in policijskih agentov — in vendar tiste dni smo se sešli vsi, ki smo nosili v srcu jugoslovansko misel, ki smo koprneli po današnjih dnevih, polnih svobode in solčnih žarkov, pohiteli smo, da si stisnemo roke v zvestobi, v delu za prosveto, pohiteli smo, da se poklonimo nositeljem in boriteljem za svobodo Jugoslavije. — In danes, ko uživamo svobodo, ali naj gre mimo nas slavje 30. velike skupščine »Družbe sv. Cirila in Metoda«? Ne! — Tam na zapadu naše domovine, tam kjer je tekla v potokih sveta kri naših mučnikov, kjer počiva nešteto številj naših najboljših borcev, tam je zemlja zaslužjenih naših bratov. Za svobodo naroda prelita kri in naši zasluženi bratje na Gorškem, Istri, Primorskem, po kršnem Krasu, kličejo nam: »Bratje v svobodi! Pustite prepiše, vrzite raz sebe osebnosti, izruvalite satansko sebičnost iz svojih src, podajte si roke v slogi k skupnemu delu! Vsi se strnite v veliko prosveto in obrambeno vojno, da privedete svoji majki Jugoslaviji svojo najmilejšo in najne-srečnejšo hčerko ob sinji Adrij. Vsi na 30. veliko skupščino, da napravite temeljni načrt za zadnjo ofenzivo!

Abonenti Narodnega gledališča, ki žele, da se jim pošilja gledališki plakati na dom, naj sporoče to Anočni ekspediciji »Al. Matelič, Kongresni trg 3, telefon 174.

V domovino so prepeljali prah Srečka Puncerja, urednika »Jugoslovanskega Korotana«, ki so ga nemški vojniki na barbarski način ubili, ter ga dne 10. t. m. pokopali v njegovem rodnem trgu v Mozirju. Narodni Mozirčani so mu priredili lep pogreb, ki ga je mladi junak, ki je padel kot žrtev nemške besnosti, tudi v polni meri zaslužil.

Odpuščen iz službe je strokovni učitelj na deški meščanski šoli v Celju Ljudevit Sabukoschegg.

Stritarjeva zahvala. Nek ljubljanski rojak je po naključju izvedel, da trpi — kakor vsled neugodnega gospodarskega položaja skoro vsi Dunajčani — tudi naš v Aspurgu pri Dunaju živeči slavni pesnik Josip Stritar hudo pomanjkanje. Posredoval je pri deželni vladi za Slovenijo, naker je oddelek za prehrano sklenil, poslati prof. Stritarju v primernih presledkih najpotrebnejših živil. Po prejemu prve take zbirke je poslal pesnik našemu rojaku naslednjo zahvalo:

Blagumu gospodu X. Y. iz posebne hvaležnosti:

Lepo je pomagati mu, ki prosil, se lepše priti njemu na pomoč, ki tiho in pohlevno križ svoj nosi Pod silno težo že omaguječ. Kar sama, kjer potreba je, pomaga. Ne čaka mile prošnje duša blaga. Ta misel Tebe po življenju vodi — Čast Ti, o blagi mož in hvala bodi!

† Učitelju Francu Potokarju. V petek, dne 29. avgusta 1919 je končal svoje življenje v ljubljanski bolnišnici učitelj - mučenik Franc Potokar v starosti 46 let. Pokojnik je bil eden tistih učiteljev na bivšem Kranjskem, ki ni vklonil tilnika v onih težkih časih, ko je vihtel kranjski deželni šolski svet in deželni odbor svoj trnjev bič nad glavami učitelstva. Ob znani nizki učiteljski plači, obdarovan z mnogobrojno družino, je delal neumorno na prosvetnem in politično - narodnem polju. Zato je bila pot njegovega učiteljevanja eno samo preganjanje. Bednega učitelja Potokarja in z njim njegovo sirotno družino so preganjali tisti, ki sedajo vsaki dan, in tudi med vojno, k neusahljivo polnim mizam, katere jim polni tisto ljudstvo, ki ga je hotel rajni Potokar dvigniti na nivo svobodnega človeka. In ker gre moč pred pravico, občutil je tudi telesno bolj slabotni učitelj Potokar vso težo te moči, ki ga je slednjič zlomila k tlom, mu razrušila zdravje in posledica temu njegova zadnja pot med grobove pri Sv. Križu. Vsi tisti, ki smo poznali Tvoje delo, ki smo, kakor Ti, nosili slabo plačilo takega dela, obžalujemo bridko, da si odšel od nas sedaj, ko bi bil tako potreben v osvobodni domovini. Na Tvoj spomin pa Ti obljubujemo, da bomo tudi naprej delovali v istem duhu, kakor doslej. Ti pa pokojno spi v sosesčini naših boriteljev za svobodo! G. A.

Potovanje v zasedeno ozemlje. Odkar je italijanska misija, ki je izdajala potna dovoljenja za zasedeno ozemlje, odpotovala iz Ljubljane, prihajajo razne stranke k francoski misiji

s prošnjo, da jim preskrbi potrebne potne listine. Francoska misija izjavlja vsled tega, da v to nikakor ni pooblaščen ter se stranke zamaž obracajo do nje. Da pa se to vprašanje ureši in se potnikom, ki čakajo v Ljubljani na povratek v zasedeno ozemlje, preskrbi možnost potovanja, je predsedništvo deželne vlade za Slovenijo zaprosilo naše poslanstvo na Dunaju, da stopi v zvezo z ondotno italijansko misijo in posreduje v tem smislu.

Potni listi za Italijo in zasedeno ozemlje. Opozorilo se stranke, ki žele dobiti potno dovoljenje v Italijo ali v zasedeno ozemlje, da francoska misija v Ljubljani ni nikakor pooblaščen izdajati taka potna dovoljenja. Glasom neoficijalnih informacij izdajata do nadaljnjega drugačne ureditve take potne liste samo italijanski misiji na Dunaju in v Celovcu.

Nerednosti pri gosp. poslovalnici v Celju. Pri gospodarski poslovalnici v Celju so prišli na sled velikim nerednostim, ki sta jih zagrešila poslovodja Pemč in bivši uradnik na okrajnem glavarstvu Pibrouz. Oba so zaprli.

V Mursko Sobotu je premeščen okrajni komisar Bogumil Berbuč, ki je doslej služboval pri politični ekspozituri v Mozirju. Prideljen je v službovanje civilnemu komisariatu za Prekmurje.

Sprememba imen poštinih uradov. Spremenila so se imena sledečih poštinih uradov: Bela cerkev v Bela cerkev na Dolenjskem; Miklavčovo se naziva odslej Žitara ves; Sv. Andraž v Leskovcu odslej Sveti Andraž v Haložah; Sent Ilj odslej Sent Ilj v Slovenskih goricah; Smartno pri Gornjem gradu odslej Smartno ob Dreti; Zagradec - Fužine pa se bo nazival odslej Zagradec na Dolenjskem.

Uvedba brzojavne službe pri pošt-nem uradu St. Vid nad Ljubljano. Dne 4. septembra se je pri pošt-nem uradu St. Vid nad Ljubljano, politični okraj Ljubljanska okolica, otvorila brzojavna postaja z omejeno dnevno službo.

Bled. Nepopisna nesramnost se je pripetila te dni zagrebškemu odvetniku dr. B. na Bledu. Sprehajavši se s soprogo in hčerko po bližnji okolici jezera, prišel je odvetnik na Stražo, kjer se nahajajo lepe vile in parki. Ustavilo se pri vili Maier in vidijo vrata parka široko odprta. Poleg vrat je stalo nekaj deklic, med njimi tudi mlečozobi deček. Odvetnik vpraša, je - li pot skozi park dovoljena? Nobenega odgovora. Vpraša dalje, ali je pot skozi park prepovedana? Nato se oglasi mlečozobi deček in odgovori zaničljivo: »Bei uns ist niks prepovedano, aber verboten, merken sie sich.« Odvetnik, ki je to pripovedoval, je dostavil: »Slovenci ste pač dobri ljudje, ker trpite med seboj take sovražnike, namesto da bi jim pokazali pot tja, kamor spadajo.« Tako in enake dogodke je treba povedati javnosti, da bo vedela soditi o veliki kulturni stopnji in ljubezni do svojega bližnjega v tej nam tako sovražne v Jugoslaviji živeče nemškutarske zalege.

Odpuščeni dobrovolci. V sled brzojavnega obvestila notranjega ministrstva razglasa deželna vlada naj se odpuščeni dobrovolci ne podajajo v Beograd za podporo in pomoč. Kakor hitro se bo dobil za to nov kredit, se bo izdala odredba, da bo vsakomur podpora nakazana doma.

Obisk dragih bratov. Zlet pjevač-kog društva »Slobode« v Ljubljano. Hrvatsko pjevačko društvo »Sloboda« je priredila dne 7. in 8. septembra zlet v Ljubljano, da izroči diplomu ustanovnega članstva pevskemu društvu »Slavce«. Na kolodvoru se je zbralo v nedeljo, dne 7. septembra dopoldne razen pevk in pevcev »Slavca« še mnogo drugega občinstva, približno do 300 oseb. Ob prihodu je pozdravil goste predsednik »Slavca« gosp. Dražil, a pevke so jim podarile šopke v pozdrav. Zvečer se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma« priateljski večer, na katerem je izročil predsednik »Slobode« gosp. Knežič diplomu in sliko pev-skega zbora »Slavca«. Ob tej priliki je pristopilo 10 »Slobodašev« za ustanovne člane »Slavca« in se sklenilo splošno pobratimstvo med obema društvama. Predsednik g. Dražil se je v imenu »Slavca« iskreno zahvalil s klicem na skorajšnje svidenje v ponosnem Zagrebu. Drugi dan so si ogledali gostje znamenitosti Ljubljane, med drugim tudi ljubljanski Grad, kjer so zapeli skupno s »Slavci« na stolpu grada tri zборе. Občinstvo jim je prirejalo z ljubljanskih ulic ovacije. Zvečer so se morali nekateri vračati v Zagreb, a ostali so se drugi dan odpeljali na rajski Bled. Vsem, ki so se imeli priliko z njimi sestati, jim ostanejo v trajnem spominu.

G. Veno Pilon nas prosi, naj konstatiramo, da ni on avtor notice v včerajšnjem listu »Za ljubitelje« in da tudi ni nikogar naprosil za takšno priobčjenje. (Uredništvo je bilo mistificirano. Zato se bodo odslej priobčevale slične notice samo v inseratnem oddelku.)

Gospod kapetan Stjepan pl. Baneković, ki je bival meseca marca v Zagrebu, se pozivlje, da se čimpreje zgasi pri komandi mesta Ljubljana.

Iz Gorji pri Bledu. Na željo g. Vinko Jana st., lesnega trgovca v Sp. Gorjah, radi potrjujemo, da ni on nikaki zvezi z dopisom iz Gorji, objavljenim v našem listu v št. 196 z dne 23. avgusta 1919. — Uredništvo.

Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani. Z dnem 9. septembra 1919 je pričel poslovati v Ljubljani urad

»Pokrajinskega odbora za zaščito dece v Ljubljani«, ki je podrejen državnemu oddeljenju za zaščito dece v Beogradu. Delokrog »Pokrajinskega odbora« se razteza na vso Slovenijo, njegov urad je pa razdeljen na štiri oddelke, ki upravljajo sledeče posle: I. oddelke: Vodstvo urada; pravni posli v varstvenih zadevah; pravna pomoč nezakonitim otrokom in materam; skrb za gluhe in slepe; otroške bolnišnice. — II. oddelke: Skrb za dojenje in porodnice, oskrba otrok v predšolski dobi (oskrbovalnice za dojenčke in posvetovalnice za matere, domovi za otroke do 6. leta, otroški vrtci). — III. oddelke: a) vzgoja zane-marjene mladine — deželno vzgojalnišče za dečke in dekliške vzgojalnišče; vajeniški domovi, poklicne posvetovalnice za mladino obojega spola, ki je zadostila ljudskošolski obveznosti; b) vzgoja ogrožene mladine (Rakovnik), sirotišnice in oskrba sirot. — IV. oddelke: Organizacija, dnevno zavetišče, statistika, publicistika. — Mladinski oddelke poverjenstva za socialno skrb preneha z dnem ustanovitve urada »Pokrajinskega odbora«. Vse vloge, ki se tičejo varstva otrok in mladinske oskrbe, je odslej nasloviti na »Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani«, deželni dvorec, II. nadstropje. Uradne ure za stranke novega urada so vsak delavnik od 10. do 12. dopoldne, svoje uradne prostore ima »Pokrajinski odbor« v deželnem dvorcu, II. nadstropje, soba 131 in 132. — Pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani.

Vsem visokošolcem in abiturientom. Pri g. ministru za trgovino in obrt je interveniral kot zastopnik interesiranega dijaštva g. Škerl Vladimir, ki je bil od g. ministra prijazen sprejet. G. minister se je jako zanimal za želje slovenskega dijaštva, ter je obljubil, da bo do delil po možnosti podpore onim visokošolcem, ki se hočejo posvetiti trgovskim študijam in sicer v izdatni meri. Ostale prošnje pa priporoča najopoleje g. ministru prosvete. Ker švicarska vlada že aprili ne dovoli več mest, kakor je bilo začetkom določeno, se na tamošnjih univerzah ne bo moglo študirati.

Razpis ustanov. Absolvirani eksportni akademiki in absolventi drugih visokih trgovskih šol, ki bi se hoteli usposobiti za docenturi za trgovske znanosti, odnosno absolventi drugih strok, na pr. profesorji geografije in zgodovine ter tujih jezikov in pravnikov, dijaški višjih trgovskih in obrtnih šol izven Slovenije, dalje absolventi gimnazij in realk, ki se hočejo posvetiti študijam na visokih šolah in absolventi višjih obrtnih šol, oziroma tudi obrtniki, ki se hočejo v inozemskih obratih izpopolniti v svoji stroki, naj vložijo do 19. septembra t. l. tozadevne prošnje s potrebnimi izpričevanji na deželno vlado, oddelke za trgovino in obrt v Ljubljani. — Predsednik upravne komisije: Dr. Žerjav.

Študijske podpore. Upravna komisija tehniško - visokošolskih študijskih fondov v Ljubljani. Turjaški trg št. 1, I. nadstropje, obvešča vse one abituriente in slušatelje domačih in inozemskih tehniških visokih šol, ki žele državne podpore v namen svojih študij, da do 15. septembra vpošljejo nekoliko proučene prošnje, katerim je priložiti študijska spričevala, krstni in domovinski list ter uradno potrjen izkaz o premoženjskih razmerah, v katerem je posebej navesti ali prosilec uživa že kako ustanovo. Na tozadevne že vložene prošnje se bo istotako oziralo. Abiturientom, katerim se nudi prilika, obiskovati tehniško visoko šolo v Ljubljani, se za inozemske tehniške visoke šole ne bodo podeljevale podpore; obenem bodi javljeno, da se na tehniški v Ljubljani še letos odpre kemični oddelke.

Pričetek šolskega leta 1919/20 na javnih mestnih ljudskih šolah v Ljubljani. Na javnih mestnih ljudskih šolah ljubljanskih prične se šolsko leto 1919/20 v sredo, dne 24. septembra 1919 s priporočanjem sv. Duha in v četrtek dne 25. septembra 1919 z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se bo v ponedeljek dne 22. in v torek dne 23. septembra 1919 vselej od osmih do dvanajstih dopoldne in sicer: Za I. mestno deško šolo v šolskem poslopiju v Komenskega ulici št. 19; za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Cojzovi cesti št. 5; za III. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21, VII. nadstropje; za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Prulah št. 13; za V. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21 v I. nadstropju; za I. mestno dekliško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Sv. Jakobu trgu št. 1; za III. mestno dekliško šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh; za šišensko deško in dekliško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Gasilski cesti št. 242; za mestno trirazrednico na Barju v šolskem poslopiju na Karolinski zemlji št. 40. — Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno odklanjajo. Vse podrobnosti pojasnjujejo šolska vodstva pri vpisovanju.

Začetek šolskega leta 1919/20. Po odredbi gospoda poverjenika za uk in bogočastje se začne šolsko leto 1919/20 z vpisovanjem dne 22. septembra 1919. Ta začetek velja za vse javne in zasebne srednje šole in za vse ljudske šole, ki

so na kraju srednjih, oziroma meščanskih šol. Ostale ljudske šole začno šolsko leto v normalnem terminu.

Na drž. višji realki v Ljubljani prične šolsko leto 1919/20 radi popravil v poslopiju nekoliko pozneje kot na drugih srednjih šolah. Začetek se pravčasno naznani v ljubljanskih dnevnikih. — Ravnateljstvo.

S kočevske gimnazije. Vsled pomanjkanja primernih dijaških stanovanj v Kočevju se je ustanovil v poslopiju ondotne realne gimnazije začasni dijaški dom, ki ga bodo oskrbovale usmiljene sestre iz Marijinega doma. Sprejme se do 20 dijakov - prvošolcev in stane vsa oskrba mesečno po 150 kron. Prijave sprejema prof. Iv. Polovič. Vpisovanje in prvi gimnazijski razred je letos izjemoma dne 22. in 23. septembra.

Na državni realni gimnaziji z nemškimi učnim jezikom v Ljubljani se prične šolsko leto 22. septembra. Vpisovanje v I. razred bo 23. septembra, sprejemni izpit za I. razred 24. septembra, v II. razred 26. septembra, ponavljalni in dopolnilni izpiti 25. in 26. sv. maša 27. redni pouk pa 29. septembra. Ravnateljstvo.

Na državni gimnaziji v Kranju se prične šolsko leto 1919/20 dne 22. septembra t. l. z vpisovanjem novih učencev v I. razred od 8. do 10. ure in sledečimi sprejemnimi izpiti. 24. septembra se vrše ponavljalni, dodatni in sprejemni izpiti v II. do VIII. razred, vpisovali pa se bodo učenci v te razrede dne 25. septembra. Otvoritvena sv. maša bo 26. septembra ob 8. uri v gimnazijski kapeli.

Vojška realka v Mariboru. V prihodnjem šolskem letu ostaneta na tej realki samo VI. in VII. razred za gojence, ki so do sedaj obiskovali V. in VI. razred. Vsi ostali gojenci so odpuščeni iz vojaške šole in morajo zavodu takoj vrniti vso erarično obleko in opremo. Novi gojenci se ne bodo sprejemali. Več pove razglas, nabit na mestni deski.

Deška meščanska šola v Mariboru. Natančnejši podatki o novem ustroju deške meščanske šole v Mariboru še nimamo. Šola bo imela skoraj gotovo temeljne slovenske razrede z nemškimi vzporednicami. Naval zunanjih učencev bo, kakor vse kaže, izredno velik. Vzprejeti bodo v kolikor bo dopuščal prostor s pripombo, da plačajo učenci, ki niso pristojni v mesto, prispevek 50 K za učila. Prispevek je pred vpisom plačati pri mestnem šol. svetu, ki ga pa na utemeljeno prošnjo lahko odpusti. Vpisovanje je dne 16. in 17. po potrebi tudi 18. kimavca. Radi natančnega vpisovanja je potrebno, da prinese vsak učenec seboj zadnje izpričevalo, krstni list, domovnico in izpričevalo o cepljenih kozah. Pričetek šole je v ponedeljek dne 22. kimavca t. l.

Vodstvo dekliškega zavoda »Vesna« v Mariboru naznanja, da ne more nobene učenke več sprejeti v internat, ker so vsa mesta že oddana. Pač pa se sprejema zunanje učenke v sledeče šole, ki se nahajajo v omenjenem zavodu: 1. višja dekliška šola s posebnim ozirom na gospodinske poklice, 2. ženska obrtna šola (I. letnik), 3. kuharsko-gospodinska šola. Obiskovalke višje dekliške šole lahko vstopijo po dovršenem drugem letniku v peti razred realne gimnazije, tretji letnik te šole pa izvežba učenke temeljito v gospodinjstvu. V prvem letniku obrtne šole se izvežbajo učenke v šivanju perila.

Na štirirazredni deški meščanski šoli v Krškem se prične šolsko leto 22. septembra. Vpisovanje in izpiti se vrše dne 19., 20. in 21. septembra. Christoforovemu učnemu zavodu v Ljubljani je poverjenost za uk in bogočastje dovolilo obnovev tečajev za stenografijo in strojepisje. — Ta zavod, ki slovi že od nekdaj po uspehih, ki se dosežejo na njem ravno na polju stenografije, je torej prvo oblastveno dovoljeno zasebno učilišče te vrste v Sloveniji. — Vpisovanje se vrši še celi tekoči mesec vsak dan na Domobranski cesti št. 7. — Začetek šolskega leta dne 1. oktobra ob 8. zjutraj. P. n. podjetniki, ki si žele dobiti in perfektnih stenografov in stenografini ter strojepisecv, blagovoljno naj se obračati na imenovani zavod.

Poziv vsem jugoslovanskim dobrovoljcem. t. l. onim, ki so vstopili še pred prevratom v srbsko ali kako zavezniško armado. Deželna vlada za Slovenijo je odobrila pravila, ki jih je sestavil pripravljalni odbor za Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo, ki bo imelo glavni namen obdržati tudi v bodoče vse legionarje v močni organizaciji in bo nastopalo v vseh skupnih interesih pri merodajnih faktorih. Radi tega sklicuje pripravljalni odbor ustanovni občni zbor imenovanega društva na nedeljo 14. septembra v Ljubljani v mali dvorani Narodnega doma ob 3. uri popoldne. Spored: 1.) Otvoritev. 2.) Referat o doseganju dehu. 3.) Volitev odbora. 4.) Eventualnost. Z ozirom na važnost tega zbora prosimo vse dobrovoljce, da se sigurno udeležijo. Kdor pa se ne bi mogel udeležiti, naj vpošlje vse točne podatke na naslov: Fedor Slamer, Ljubljana, Zaloška c. 9.

Delegati gimnazije v Kranju se najprilicneje zahvaljujejo za vse prijaznosti, ki so se jim nudile kot gostom ob priliki I. jugoslovanskega svobodomiselnega srednješolskega shoda v Celju.

Uboga vdova, brez sredstev, s petimi nepreskrbljenimi otroki, prosi ponižno male podpore v denarju ali v ponošeni obleki. Marija Pšeničnik, Asyl ulica št. 12. Kolonija Maribor.

Prenovili in okusno opremili je svojo trgovino z zlatino, srebrnino ter dragocenimi kameni g. J. Černe v Wolfovi ulici.

Kantina v vojašnici kralja Petra I. (domobranski vojašnici) se na podlagi odredbe ministrstva za vojno in mornarico o. br. 36.376 z dne 27. avgusta 1919 ter na podlagi člena 96. zakona o državnem računovodstvu daje v najem. Vsi interesenti zamorejo dobiti točne podatke glede najemščine pri Dravskem pep. puku odnosno blagajniku tega polka v navedeni vojašnici. Licitacija se vrši dne 29. t. m. in naj interesente do tega dne predložijo svoje oferte.

Kino - teden v korist našim invalidom na Koslerjevem vrtu v Sp. Šiški, predstave ob 8. in 9. zvečer. Predvaja se krasna šestdesetletna, vrlo poučna drama »Izgubljeni hčeri«, izdana od društva za varstvo deklet, to je filmski posnetek, katerega »Slovenec« tako graja v nedeljski številki. Na splošno željo omenjenega občinstva se predvaja cenjena drama še danes in v sredo t. j. 10. t. m. Na sporedu je tudi Veliki Sokolski zlet v Novem Sadu, ki nam prica, da železna nemška pest tudi v štirih letih vojne ni mogla uničiti sokolske ideje.

Kino Ideal. Danes zadnji zanimiva družabna drama »Aristokratiški otroci« z lepo filmsko divo Ilono Matyasovsko v glavni vlogi. Jutri nov spored z dramo »Mayerling«, ki polni sedaj vsa kino - gledališča bivše avstro - ogrske monarhije. — Predprodaja vstopnic od jutri, petka dalje od 11.—12. ure dopoldne in od 3. popoldne. Zmerno zvišanje cen.

Krasna slika našega priljubljenega generala Majstra je ravno kar izšla. Ljudstvo naj se mu izkaže hvaležno s tem, da si okraši vsak svojo sobo z njegovo sliko. Ista stane 20 K, po poštnem povzetju 24 K, pri založniku Vilko Weixl, knjizarna v Mariboru.

Prijava. Današnji list ima za ljubljanske cenjene naročnike prilogo Kino-Ideala »Mayerling«.

Kultura.

Gledališki svet je v svoji večrajšnji seji soglasno sklenil, da se razide.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama a: 11. septembra četrtek »Oče«. Abonement C/2. 12. septembra petek zaprtlo. 13. septembra sobota »Snegulčica« in »Škratje«. Izven abonement. 14. septembra nedelja popoldne ob 3. uri »Snegulčica« in »Škratje«. Izven abonement. 14. septembra nedelja zvečer »Favna«. Izven abonement. 15. septembra ponedeljek zaprtlo.

Nove šolske knjige. Višji šolski svet je odobril učne knjige: Trgovsko računstvo za trg. nadaljevalne šole in pripravljalne razrede na dvorazrednih trg. šolah, I. in II. del, ter Trgovsko računstvo za dvorazredne trg. šole, I. del, ki jih je spisal prof. Albert Sič.

Vest. Si li izpraša vsak dober pevec in pevka vsak dan vest, je li kaj storil za osvobodeno domovino? Na polju kulturnega dela, pevka in pevec, lahko veliko storiš, ako pomagaš dvigati zaklad naše slovenske pesmi, zato vstopi v zbor »Glasbene Matice«. Jug in sever hočemo seznaniti z našo pesmijo. Priglasitve osebnosti ali pa dopisnici na pevski odbor »Glasbene Matice« do 15. septembra. Odbor.

Gospodarstvo.

Padanje krone. LDU Beograd, 9. septembra. Današnja »Politika« se v posebnem članku bavi z vrašanjem padanja kurza avstrijske krone in trdi, da je zadnji mesec kurz avstro-ogrsk. krone v Zenevi znašal 13 potem 10 centimov. Parkrat je kurz krone padel tudi pod 10 centimov. Na naši borzi so se gibale cene od 30 do 32 dinarjev za 100 kron, kar odgovarja razmerju med fankom in dinarjem v Zenevi. Se pred tremi meseci, ko je kurz avstro - ogrske krone padal, so listi izjavljali, da preti Avstriji denarni polom. To stanje se do sedaj ni izboljšalo. Zavezniki se trudijo, da izboljšajo pridobitno stanje Nemške Avstrije. Tudi londonski borzni listi se bavijo z vprašanjem kurza valute in pravijo, da to stanje škodi ostali Evropi. Rešitve za Nemško Avstrijo je treba iskati v Ameriki. Kot jamstva za posojila se morajo uporabiti rudniki, obdelana zemlja itd. Upniki Nemške Avstrije nimajo interesov, da se ta izključi iz mednarodnega gospodarskega življenja.

Izvoz lesa. Vse prošnje za dovoljenje izvoza lesa se morajo nasloviti na Šumsko centralo v Beogradu in vlo-

žiti pri podružnici Centralne Uprave v Ljubljani. V prošnji mora biti natančno navedeno: naslov pošiljatelja, nakladalec in namemba postaja, naslov prejemnika, množina, vrsta, kakovost in vrednost lesa in zadnja železniška postaja v Jugoslaviji.

Lažne tropine. Dolgotrajna vojna je povzročila, da so povsod zmanjkala močna krmila in še dandanes jih primanjkuje povsod v veliki meri. Posledica tega je pomanjkanje mleka, ki ga dandanes ne moremo pridobiti niti toliko, da bi zalagal ž njim naša mesta. Druga posledica leži v slabem stanju naše mlade živine, ki je ne moremo vzrejevati tako umno, kakor bi bilo potrebno za izboljšanje živinoreje. Posebno veliko potrebo občutimo na olinatih tropinah, in glede tega posebno lanenih, ki so za vzrejevanje telet in za krave molznice posebno velike važnosti. Dobre lanene tropine imajo povprečno 2 in polkrat toliko beljakovin in toščobe v sebi kolikor jo imata oves in koruza, dvakrat toliko kakor pšenjčni in rženi otrobi, trikrat toliko kakor dobro seno. Rabijo se najbolje na ta način, da se najprej ovlaži rezanica, nanjo se potrosijo lanene tropine in morebiti nekaj otrobov ter se vse skupaj dobro pomeša. Z ozirom na starost in velikost telet se poklada na glavo po četrt do pol kg, enoletni pol do 1 kg lanenih tropin na dan. Kravam dajemo po 1 kg do 1 in pol kg. Posebno hvaležne za to krmno so molzne krave, če ih dobivajo v pijači 14 dni pred otelevitvijo in 14 dni po nji. Ta zelo okusna in lahko prebavna pijača tako okrepi živali, da navadno lahko prestanejo otelevitve, pa tudi pozneje ne obole tako. Krave molznice pa se sploh izkažejo hvaležne za vsakodatek lanenih tropin s povečano množino mleka, ki se ga od njih namolze. Slovenski kmetijski družbi se je posrečilo dobiti nekaj vagonov lanenih tropin, ki jih bo oddajala v prvi vrsti svojim udom po K 170 za 100 kg franko, Ljubljana. Vreče se mora plačati posebej, ako jih ne prinese odjemalec sam s seboj.

Svarilo in poziv. Zvedeli smo, da neki slovenski denarni zavod v Ameriki kupuje od v Jugoslavijo vračajočih se izseljencev dolarje in sicer dolar po K 24. Za znesek v kronah da ček na enega zagrebških denarnih zavodov. Dolar pa stane mnogo več, danes n. pr. celo K 49. Na to se vpozarjajo vsi oni, ki imajo svoje v Ameriki, kateri se nameravajo vrniti. Opozorite jih takoj pismeno na to razliko v ceni ter jim pojasnite, da koristijo sebi in svoji domovini, če prinesejo dolarje seboj. Če pa nočejo ali ne morejo vzeti gotovine, pa naj založe denar v kakem popolnoma zanesljivem denarnem zavodu v Ameriki in prinesejo seboj čke, ki se glase na dolarje in tu se jim bo izplačal znesek v kronah.

U Nerevskoj i Poljičkoj krajini loza je dobro pomijela, te čeberba biti bogata. Stavljala se do znanja interesiranim trgovcem, neka se za vrijeme obrate »težaškim Slogama« u Opuzenu, Podgradje, Komini, Kravacu, Blacu, Silvano - Ravno, Rogotinu, Plinu - Donja, Plina Gornja i Gata, gdje će moći najbolje da se informiraju za cijene. Berba počinje već oko 15. o. m.

Izterjevanje kreditov v Severni Ameriki. V trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je interesentom na vpogled naslov neke tvrdke v New Yorku, ki se peča z izterjevanjem kreditov in zastopanjem pred sodišči v Zedinjenih državah in v Kanadi.

Adresna pisarna v Zagrebu. Interesentom je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled prospekt neke adresne pisarne, ki se bavi z razpošiljanjem raznih naslovov tvrdk v naši državi po strokah.

Društvene vesti in prireditve.

Football - tekma »Maribor«: »Ilirija« rez. Danes ob 17. uri se vrši na sportnem prostoru pred drž. kolodvorom tekma med I. slov. sportnim klubom »Maribor« iz Maribora in rezervnim moštvo S. K. »Ilirije«. »Maribor« sestoji iz večidel starejših, prav dobrih moči. Prvo tekmo proti »Iliriji« je izgubil z 1 : 4, torej je na revanše gotovo dobro pripravljen. Tudi rezerva »Ilirije« je sestavljena iz dobrih, izvežbanih igralcev. — Vstopnina: sedeži 4 K, stojišča 2 K. Blagajna se odpre ob 16. uri.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Danes moči zbor, v soboto vsi Petkova važi ženskega zbora odpade. — Odbor.

Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani, strokovna skupina denarnih zavodov vabi svoje članke tem potom na izredni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 25. septembra ob 17. uri v Mestnem domu.

Odbor društva orožniških vpo-kojencev SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani vabi svoje somišljenike na sejo, ki se vrši v nedeljo, dne 14. septembra t. l. ob 9. v restavraciji »Novi svet« v Ljubljani. Dnevni red: Draginjska doklada.

Zveza poštnih organizacij naznanja, da je došla naredba poštne ministrstva o draginjskih dokladah vsem onim uslužbenecem, ki jih dose-
daj še niso prejeli. Doklade bodo iz-
plačane do 15. t. m. »Zvezi« poroča

dobrodelno društvo »Previdnost« (Vorsicht) v Karlovih varih, da ostanejo vsem članom v vseh novih državah njih pravice zajamčene. Vsled prekinjenega denarnega prometa s tujimi državami in vsled različne valute posameznih novih držav se v smrtnih slučajih članom izven Čehoslovaške ne izplačuje zavarovalnine. Zato ostane dobesede morali člani naknadno poravnati, ko se denarni promet in valuta med državami uredi. Če bi društvo pristopilo v posameznih državah k čekovnemu prometu bi bilo oškodovano vsled neugodne valute. Tako n. pr. je nakazal nek član na južnem Tirolskem 80 kron potom banke, za kateri znesek se je društvu izplačalo le 48 čehoslovaških kron. Ko bodo razmere urejene, bo društvu člani pravčasno obvestilo.

Učiteljskičniki! Učiteljskičnice! Abstinenci izlet ljubljanskega učiteljskega v Krško se ne vrši, kakor je bilo objavljeno 14. t. m., ampak je preložen na 21. septembra. Tisti, ki se ga udeležijo, naj izroče 20 K gđš. Merzelj ali g. Razinger najkasneje do 18. t. m. Vabljeni so tudi neabstinenti in neabstinentinje!

Jugoslovansko akademsko podporno društvo v Zagrebu. Slovenski akademiki niso prejeli nabiralnih polgornjega društva. Pozivljamo tem potom vse, da se nemudoma zglaste za isto na naslov: Jugosl. akad. društvo Zagreb, univerza, ako žele v bodočem šolskem letu uživati ugodnosti tega društva.

Kot ustanovna članica je pristopila h »Krakovsko - trnovskemu pevskemu društvu« gospa dr. Bretlova z zneskom 100 kron. Iskrena hvala! Naj bi bilo veliko posnemovalcev!

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Najnovejša poročila.

VLADA NE. ODSTOPI.

LDU. Beograd, 10. septembra. Vesti nekaterih beograjskih listov, da namerava vlada demisionirati, so neutemeljene. Vlada dogodkov in zbornici ne smatra za nezaupnico, temveč vidi v njih sabotažo parlamenta.

FINANČNA UPRAVA.

LDU. Beograd, 10. septembra. Finančni minister je odredil, da se po vsej kraljevini osnujejo okrožne finančne uprave.

OBOLELI FINANČNI MINISTER.

LDU. Beograd, 10. septembra. Finančni minister dr. Veljković je nevarno zbolel.

NAM PRIJAZNI TUJCI.

LDU. Beograd, 10. septembra. Vojno ministrstvo zbira podatke o delovanju onih tujcev, ki so se med vojno odlikovali za našo jugoslovansko stvar. Dotični naši prijatelji bodo predloženi regentu v odlikovanje.

INCIDENTI PRI VČERAŠNJI SEJI.

LDU. Beograd, 10. septembra. Tudi za današnjo sejo Narodnega predstavništva je vladalo zelo veliko zanimanje. Galerije so bile nabito polne. Pred zaključkom seje so poslanci opazili, da se nahaja večje število opozicijskih poslancev, zlasti članov Narodnega in Jugoslovanskega kluba v diplomatskih ložah. Med poslanci v zbornici je nastal vsled tega nemir. Demokratiški poslanci so klicali: »Sede v diplomatskih ložah, mesto da bi glasovali! Šramota! Seidlerjevi vlad! so izražali zaupanje, svoji ga nočejo. Hočejo svoje hrvatsko domobranstvo, ne smatrajo pa za svojo dolžnost, da bi glasovali!« Med poslancema dr. Ribarjem in Peršičem je prišlo do ostrega spopada.

Poizvedbe.

Dne 9. t. m. je med vožnjo iz voza od Brezja na Bled, zginila ženska volnena črna jopa, vredna 600 kron. Pošten najditelj jo naj pošlje proti dobri nagradi na naslov Micl Presker, Ljubljana, Sodna ulica št. 4/I.

Listnica uredništva.

G. S. S., Zelena jama 53. — Vaš dopis je predolg. Skrajšajte!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnik in tisk »Narodno tiskarno«.

MATTONI-JEVA
GIESSHÜBLSKA
PRIRODNA KISLA VODA

Ktem mesta kot hišnica. Naslov pove upravnitvo „Slovenskega Naroda“ 8949

Italijansko podučuje begunc iz Istre Naslov pove upravnitvo „Slovenskega Naroda“ 8948

Sprejme se učenka za šivanje perila hiša ulica št. 12. 8947

Kupim kompletne nove tudi rabljene silonske stekla. 1/2 lit. — 06 lit. J. Paar, Jelenice, Goronjako. 8946

Kupi se stara železna ograja in vrata. Ponudbe na poštni predal št. 101. 8943

Profesor išče meblorano sobo z električno tržno razsvetljavo. Ponudbe pod „Elektrika/8958“ na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ 8958

Otročji voziček temno moder, nov, po vse se gostilna Petan, Sp. Šiška 68. 8959

Sprejme se takoj hlapec s stanovanjem in hrano v hiši pri Ivan Perdanu, trgovina v Ljubljani

Spretna frizerka se sprejme takoj. M. Petra cesta 32. 8890

Trebam kuharico i sobaricu. Dajem dobro plačilo i naknadu putnih troškova. Dr. Božidar Vračič Irig (Srem). 8878

Proda se radi pomikanja prostora skoraj nov godbeni avtomat in 2 gosli (Stradivari) Križevniška ul. 4. 8952

Proda se zaradi preselitve iz Ljubljane dvonadstropna hiša s teraso in dvoriščem. Poizve se Ulica na grad št. 5. I. 8949

Večje posestvo kupim. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod: „Vodna moč ali gozd 8968“ 8968

Mlada, inteligentna beogradska Slovenka želi dopisovanja z inteligentnim gospodom. Slika se želi. Anonimno v koš. Pod „Dagmar 8944“ na upravnitvo lista.

Velika salonska garnitura, nat damast, pristna konjska žima, staromodna miza se ceno prodajo. Naslov pove upr. 8939

Proda se 3 zaboje kock za juho v škatljah a 1000 komadov. Naslov pove upr. „Slov. Naroda“ 8973

Išče se na prometnem kraju lokal ali trgovino. Ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod: „Lokal 8972“ 8972

Kupi se damsko jahalno krilo novo ali nošeno. Ponudbe pod „Jahalno krilo 8971“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 8971

Kupim dinamo ter zračni menjalnik (Luftwechsel) 1—10, 1 1/2 col k Otto Benzinmotorju 10 HP. H. Kastelic, Ljubljana, Za gradom 3. 8963

Uradnik tobačne tovarne išče sobo pri boljši rodbini. Ponudbe na Jelčić Cvjetko, tobačna tovarna. 8965

Kupi se nov pisalni stroj prvovrstne. Ponudbe se naj blagovolijo poslati na: Zvezo slov. trgovcev pri Podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju. 8874

English lessons. Miss Farler of Bristol, England, gives lessons. Dunajska cesta 25. 8950

Mudim sadje. Najfinije vrste. Zlahtne tudi hruške za vkuhanje v precejšnji množini in po primernih cenah. Josip Deberšek v Borovljah. 8940

Korespondenca I. Mlad beogradska Slovenka želi dopisovanja z inteligentnim gospodom. Slika se želi. Anonimno v koš. Pod „Dagmar 8944“ na upravnitvo Slovenskega Naroda.

Učenec. 14 letni deček, z zadostno šolsko izobrazbo, želi vstopiti kot učenec v večjo trgovino z mešanim blagom. Ponudbe se prosi na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod štifro: „učenec 8956“ 8956

Proda se: 2 novi krasni slik, ena Hrvatska narodna. Cena kosu 260 K. Dalje gramofon s ploščami in fotografski aparat 13 X 18. Poizve se v upravnitvu „Slov. Naroda“ 8966

Dva gospoda srednje starosti iščeta kuharico, katera bi kuhala vsakdanja jedila. Plača mesečno 60 Kron, hrano in stanovanje. Ponudbe s sliko na pošto ležeče Velenje, Stajersko pod „Čednost“ 8953

Resna ženitna ponudba. Mladenič, srednje starosti in svrhno brez otrok, ki bi imela vsega kmetijskega dela. Resne ponudbe naj se pošljejo pod „Ščeta 40/8941“ na upr. „Slov. Nar.“ 8941

Valentin Maček tov. v Domžalah 43. pobiram vsako soboto v Ljubljani Sv. Jakoba trg, stare klobučevinaste (filicaste) klobuke v popravilo in tiste tudi vračam. — Se priporočam slav. občinstvu, 8485

Slike kralja Petra v velikosti 47 X 65 cm priporoča Narodna knjigarna v Ljubljani. Cena v trdem ovoju po pošti K 18.

Išče se mesto za 2 učenca pri ključavničarskom mojstru. Kdo pove upravnitvo „Slov. Naroda“ 8838

Tamburaško društvo v Leskovcu pri sernici in il. bugarjo. Ponudbe na zgoraj navedenih. 8873

Wanderer motorno kolo 4 H. P. 2 Cylindra dobro ohranjeno se prod. A. Gorac Ljubljana, Marije Terezije c. 14. 8870

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Cuden Sin — nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Tesariji kakor tudi več učencem se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mostni tesarski mojster, Ljubljana, Jeronova ulica št. 13 4844

Prodajam veliko vodno moč Pripravnica 2 minuti od železniške postaje, okoli bogata na lešu. Cena čez 200.000 kron. Poizve se v upravnitvo tega lista

Fino kuharico in plačilnega natakarja iščem za takojšnji nastop za 3 razred. Rudolf Ozvald, kolodv. restavracija Jesenice. 8814

Apoteka Momira V. Nikolića in Kraljevu (Srbija) potrebuje magistra ili pomočnika apotekarskog. 8775

Lesni trgovci pozor! Na prodaj imam ga prodam celega. Cenjene ponudbe na trvdsko Jos. Rajšter, Soštanj, Slovenija. 8975

Sprejme se izurjena šivilja proti dobri vrstni moči; sprejme se tudi učenka. Damski salon Michalčič, Lingarjeva ulica 2. 8908

Do 50 vagonov brezovega lesa (brezovih štang) je naprodaj. Les se raste. Resni kupci naj se oglašijo na upravnitvo tega lista za naslov. 8877

Kontoristinija se išče za večjo spece-rijsko trgovino, z daljšo prakso, zmožna stenografije, stroje- pisja in drugih pisarniških del. Ponudbe naj se naslovi pod „Pisarniška moč“ na upravnitvo „Slov. Naroda“ 8864

Mesečna soba elegantno meblirana s posebnim vvhodom se odda finemu, dobro situiranemu in mirnemu gospodu. Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod: „Dobro situiran 8979“ 8979

Velik gozd na Stajerskem na prodaj 487 ha okoli 800 oralo 45.000 m³ smrekov les. Cena K 1.500.000. Ponudbe pod: „Resen Kupec 8976“ na upravnitvo Slovenskega Naroda 8976

Proda se spalna oprava, še v zelo dobrem stanju, kuhinjska kredenca ter otročja postelja. Poizve se Rimaka cesta 10/L. 8918

Dva dijaka iz boljše hiše sprejme na hrano in stanovanje učiteljska obitelj. Ponudbe pod „Dijak“ 8921 na upravnitvo „Slov. Naroda“ 8921

Proda se: stroj za stru-ženje (Hobelmachine, stroj za žaganje (Gattersäge) stroj za štemanje (Stemmaschine) strožnik (Hobelnbank), 2 vozička (Bahnwagen), parni stroj in staro lito železo Poizve se: Karlovska cesta 8. 8931

Kupim dobro ohranjen fotografski aparat velikost 9 X 12 ali 10 X 15 s kasetami. Prodajam skoraj novo opremo za enega konja rabljivi za gig ali navadni voz. Kje pove upravnitvo „Sloven-skega Naroda“ 8957

Službi dveh prefektov v „Dijaškem domu“ v Mariboru se razpisujeta. Prosto stanovanje in hrana. Prošnje je vložiti do 12. septembra t. l. na društvo „Dijaški dom“ v Mariboru. 8896

Komisijiska trgovina Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska c. 7 priporoča svojo bogato zalogo manu-fakturnega blaga: cefirja, tiskovine, barhent, klot, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, svile za šivanje, bombaža za pletenje nogavic, gumbov, pritiskečev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Posestvo v zelo prijetni solni legi ob južni železniški progi, 20 min. do železniške postaje in cerkve, poleg glavne ceste. Redi se 5 goved, vinogradni novi nasadi, močno sadno drevje in lep gozd. Hišno in gospodarsko poslopje v najboljšem stanju se pod ugodnimi pogoji prod. Vprašati je pri g. Lenart Pod-hostnik, Lučečka vas št. 8. Polj-cano. 8942

Lepo črno letošnje brinje oddaja v vsaki množini in po nizki ceni trvdka Ivan Jelac, Ljubljana Emon-ska cesta 2. 8955

Došlo je zopet fino namizno olje in Sunlight milo. Vedno velika zaloga vsakovrstnega žganja. Oddaja se samo na debelo. Gregorc & Verlič, Ljubljana.

Julij Šetina poštar Lota Šetina roj. Binder poročena Črnomelj Podnart Ljubljana.

Sve vrste živčnih namiznic nudja uz dnevne cijene Trgovačko komisionalni posao F. J. Ambrošić Virovitica Slavonija. 8876

Spretnega detailista in prodajalko sprejme večja špecerijiska trgovina v Ljubljani. — Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod imenom „Detailist“ 8866

Dražba plemenskih bikov. Na pristavi v Goricanah p. Medvede se bo v torek dne 16. septembra t. l. vršila dražba

12 plemenskih bikov montafonske pasme v povprečni starosti 1 in pol leta, par volov in 2 konj. — Dražba se pričn ob 9. dopoldne.

Gablonska bižuterija. Pristno in nepristno kot broš, boleroje, uhane, prstane, lasne in tančice zapenke, lasnice, ovratne zapenke, kravate igle, kolijerje, verižice, torbice nippes itd. kupite najboljšo pri Rudolf Peukert, Gablonz a/N. Wienerstrasse 38. Vzorac pošiljate od 100 K naprej po povzetju.

Od 14. t. m. zakolje klavnica Drav. diviz. oblasti v teku 3—4 dni 31 kosov goveje živine. Čreva in vampi prodajali se bodo potom licitacije; kdor jih želi kupiti, naj se prijavi v tuk. voj. klavnici do 13. t. m. zvečer.

Vojaska klavnica Ljubljana

Pristno črno

dalmatinsko vino se dobi pri Ivanu Buzzolini, delikatesna trgovina, Lingarjeva ulica. 9783

TRSTJE (štorje) se dobi v vsaki množini. Jeranova ulica št. 11. 8388

Več spretnih prodajalcev Slovenskega Naroda starih nad 14 sprejme uprava Slovenskega Naroda.

ŠOTO za kurjavo, izolacijo, steljivo in druge vrste uporablja o. dobavlja v vagonih in na drobno

F. & A. Uher, Ljubljana. Telegr.: Uheršped. Inter. Telefon 117

Posojilnica v Radovljici r. z. z o. p. naznanja, da se vrši njen redni letni občni zbor

v četrtek, dne 18. septembra 1919, ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih. DNEVNI RED:

1. Potrjenje letnega računa za leto 1918 in sklepanje o razdelitvi čstege dobička.

2. Volitev ravateljstva.

3. Volitev nadzorstva.

4. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Živila za Dunaj Uvozna trvdka želi nakupiti pri prvovrstnih trvdkah živila. Prosi za obširne ponudbe če možno z vzorci. A. Halpern, Dunaj III. Schwarzenbergplatz 6. Izvaža vse vrste poljedelskih strojev, železnino, stavbne pred-mete le en gros.

Svetlo Baterije žarnice vseh tipov elektrotehn. predmeti Gen. rep. za kraljestvo SHS Janko Pogačar Ljubljana Mesni trg 25

Westinghouse Watt Kremenezky Metax Ekspert & Import.

Samo nekaj dni!

Pristne perzijske preproge Dragoceni, lepi kosi v krasnih barvah in raznih velikostih 8967 se prodajo. Ogleda se od 10—12 in od 3—5 v hotelu Union, soba 49.

Edina priložnost!

Gospodinja ki rabi štedi s perilom, časom, trudom in denarjem. Poiskusni zavoji a 4 1/2 kg vsebine. IGNAC FOCK, tvornica mila in sode, Kranj.

Mudim švedske vžigalice znamka „Solo“ za mesec september po 36 vinarjev škatljica. Kedor na te vžigalice reflektira, prosi obratnega naročila Ivan Perdan v Ljubljani. 8808

Na Legačevem zaseb. učilišču v Mariboru se prično 1. oktobra 1919 novi tečaj za stenografijo, stroje-pis in poslovni sestavki, računstvo v zvezi z temeljnimi pojmi navadnega knjigovodstva, lepota ter slovenski in nemški jezik. Vpisuje se in daje pojasnila vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne. Zasebno učilišče Legač v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I. nadstropje. Prospekti brezplačno. 8861

Kupim 100 do 200 vagonov zdravega smrekovega ali hojevega rezanega lesu brez izvoznice. Samo resne ponudbe naj se pošiljajo na Branka Tomac, Bočanj pri Sevnici ob Savi. 8954

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da otvorim 12. t. m. novo sedlarsko delavnico v Novem mestu, Kandija št. 28.

Alojzij Grlic, Kandija št. 28, Novo mesto. 8951

Zelo dobro ohranjena „antika“ temnorudeča (vložena z bisernicami) kompletna oprava za

SALON

se prod. Pojasnila daje Anončna ekspedicija Al. Matellič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 8960

Živila za Dunaj

Svetlo

Westinghouse

Watt

Kremenezky

Metax

Ekspert & Import.

Samo nekaj dni!

Pristne perzijske preproge

Dragoceni, lepi kosi v krasnih barvah in raznih velikostih 8967

se prodajo.

Ogleda se od 10—12 in od 3—5 v hotelu Union, soba 49.

Edina priložnost!